

професії, вимогами професіограми та Професійного стандарту, спостерігають за роботою кращих вчителів початкових класів, визначають власну програму професійного зростання.

Ефективним засобом формування професійних мотивів є педагогічна практика студентів. Протягом трьох років здобувачі освіти вивчають зміст і особливості освітньої діяльності, самостійно готують і проводять уроки та інші форми навчання молодших школярів. Успішне проходження всіх видів педагогічної практики значно підвищує рівень професійної мотивації.

Участь студентів коледжу в конкурсах педагогічної майстерності, навчальних проєктах «Сучасний урок в початковій школі», «Модель особистісно зорієнтованого навчання», вебінарах, науково-практичних конференціях студентів і молодих вчених – це ті форми роботи, які забезпечують якісний показник сформованості професійних мотивів у студентів випускних груп. 95% випускників 2023 року продовжать професійну освіту в Хортицькій національній академії та інших вищих педагогічних закладах освіти.

Отже, мотиваційна сфера здобувачів педагогічної освіти – складна система різноманітних мотивів, професійні мотиви повинні стати провідними для успішної педагогічної діяльності.

Подальшими дослідженнями є ефективні форми і методи професійної мотивації здобувачів освіти в умовах дистанційної та змішаної форми навчання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Альохіна Н.В. Дослідження мотивації навчання у вищому навчальному закладі. Проблеми загальної та педагогічної психології : збірник наукових праць Інституту психології ім. Г. Костюка НАПНУ. Т. XII, ч. 6. Київ, 2010 рік. С.7-14.
2. Занюк С.С. Психологія мотивації: навчальний посібник. Київ: Либідь, 2002. 304 с.
3. Корольчук М.С. Теорія і практика професійно-психологічного відбору. Київ: Ніка Центр, 2012. 532 с.

РОЗВИТОК КРЕАТИВНОГО МИСЛЕННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Йолич С. Ю.

*здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янука»*

Міськова Н. М.

*кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри теорії та методик початкової освіти
Приватного вищого навчального закладу*

Проблема розвитку творчих та креативних здібностей у дітей дуже значуща в даний час. В умовах Нової української школи зріс інтерес до творчого мислення, що дозволяє ставити нові проблеми, робити відкриття, наблизитися до чогось нового – креативного. Розробка проблеми креативності дітей актуальна, оскільки система освіти повинна готувати людей, здатних до генерування абсолютно нових ідей, виховувати в людині прагнення до вибору принципово нових, не схожих одне на одного рішень, відповідей на питання, що цікавлять.

На сьогодні навчальний процес потребує такої організації, яка забезпечила б розвиток індивідуального та креативного підходу до кожного школяра, служила б впровадженню різних інноваційних навчальних програм, що реалізувала б принципи гуманного підходу до дітей тощо. У всіх педагогічних методиках процес навчання орієнтований на психологію вікового та індивідуального розвитку молодших школярів. Ігрові технології як методи активного навчання переводять навчальний процес пізнання у приємне і при цьому ефектively заняття. А при комплексному використанні різних ігрових вправ, що підвищують розвиток творчого, креативного потенціалу учнів, можна досягти продуктивних результатів у поставлених цілях.

Проблеми розвитку креативного мислення досліджували українські вчені О. Антонова, С. Костренко, В. Павленко, Т. Позняк, О. Смалько, Л. Ткаченко, В. Черноус та ін.

Сьогодні в Україні створюється нова школа, де учень повноцінно живе, проектує своє майбутнє, свій шлях, враховуючи власні можливості, ставлячи перед собою завдання самовдосконалення, самовиховання, самоосвіти. При цьому особливого значення набуває креативність особистості, її здатність до творчого нестандартного мислення, вміння ефективно вирішувати складні проблеми власної життєдіяльності.

Під час роботи з дітьми важливо розвивати не лише інтелект, але й творчі здібності, і, навпаки, під час розвитку творчих здібностей не слід забувати про інтелект. Адже коли високий інтелект поєднується з високим рівнем креативності, творча людина частіше добре адаптована до середовища, активна, емоційно врівноважена, незалежна тощо. При поєднанні креативності з невисоким інтелектом бачимо невротичну тривожну людину з поганою адаптованістю до вимог соціального оточення і важкою долею. Важлива риса – самостійність, що проявляється як постійна, стабільна риса особистості, яка має потребу систематично самостійно працювати і, в тому числі, у плані самовдосконалення, розвитку своїх здібностей [1].

У ході уроку математики в початкових класах, з метою розвитку творчого мислення, під час розв'язування задач використовуємо наступні методи:

- метод евристичної бесіди. Під час евристичної бесіди вчитель замість викладу матеріалу у готовому виді підводить учнів до самостійного формування

понять, теорем, тощо. Цей метод використовується на перших етапах розвитку самостійного мислення під час проблемного навчання.

- метод мозкового штурму. Розв'язання творчої задачі відбувається у формі навчального мозкового штурму. Він складається з наступних етапів: перший – створення банку ідей, другий – аналіз ідей, третій – відбір і обробка результату.

- метод допоміжних задач. На початку уроку розв'язується серія усних задач, на базі яких доводиться теорема або розв'язується більш складна задача.

- метод «помилки». Учням пропонується спрогнозувати помилку або знайти помилку, спеціально допущену вчителем.

- метод асоціацій. Цей метод використовується тоді, коли учні не можуть знайти шлях розв'язування. Їм пропонується скласти ланцюжок асоціативних понять.

- алгоритмічний метод. Учні самі складають алгоритм розв'язування задачі і дотримуються його при розв'язуванні задач такого типу. Найбільш повно розвивається творче мислення учнів при вирішенні нестандартних задач. Нестандартну задачу не можна розв'язати за якимось алгоритмом. Побачити незвичний хід розв'язування задачі може тільки людина, яка діє сміливо, має дуже розвинуту яву [2, с .12-14].

Креативна освіта відходить від механічного перенесення знань, а за основу взята пошукова діяльність учнів, що ідуть шляхами наукового дослідження до встановлення фактів, формування проблем, гіпотез і аж до вирішення їх і пояснення.

Креативні здібності можна розвивати на будь-якому уроці, головне, щоб це не було стихійним явищем, а від уроку до уроку набирало своєї складності. Бо навчитися мислити креативно не просто. Це не є конкретним завданням, виконавши яке, можна легко забути. Також не існує певних правил та пояснень для того, як навчитися креативності, але існують умови, які слід створити вчителю для розвитку здібностей своїх учнів. Тому в своїй практиці намагаємося:

- знайти час на уроці математики для застосування технологій творчого розвитку особистості;

- дозволяємо учням вільно розмірковувати, висловлюючи власну думку;

- приймаємо без засудження різноманітні ідеї та думки дітей;

- створюємо ситуації успіху для кожного учня.

У той же час учні повинні бути активними учасниками навчального процесу, прислуховуватися до міркувань своїх товаришів, ставитися з повагою до думок інших.

Саме це дає можливість дитині вдосконалювати свої здібності, вміти застосовувати їх, викликає бажання до пошуку нового, що є необхідністю для творчої самореалізації особистості [3].

На уроках математики віддаємо перевагу складанням задач за малюнком, умовою чи прикладом рішення, математичним ребусам, віршованим задачам, графічним диктантам, вправам на розвиток логіки мислення. Які б форми і методи навчання не використовували, вся педагогічна діяльність вчителя повинна

допомагати повністю реалізувати можливості учнів, підкреслювати значимість його особистості і сприяти міцному і свідомому засвоєнню знань.

Отже, впровадження технологій та методів креативного навчання є ще однією можливістю розвитку суспільства знань та інформації. Розвиваючи творчі здібності у дітей, виховуючи їх такими, що мислять нестандартно, оригінально, мають творчий підхід до життєвих проблем, суспільство отримує повноцінних громадян країни.

ЛІТЕРАТУРА

1. Балдіна Л. М. Розвиток творчої компетентності учнів на уроках математики. *Математика в школах України*. 2006. № 29. С. 14-16.
2. Велдбрехт Д. О. Розвиток креативних здібностей учнів через систему креативних вправ. К. 2003. –21с.
3. Макушенко Т. Г. Розвиток творчого мислення учнів на уроках математики. *Математика в школах України*. 2004. № 6. С. 17-23.

ФЕНОМЕН «Я-КОНЦЕПЦІЇ» У ДОСЛІДЖЕННЯХ УКРАЇНСЬКИХ ВЧЕНИХ

Кирильчук Н. С.

*здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний
університет імені академіка Степана Дем'янчука»*

Михальчук Ю. О.

*кандидат психологічних наук, доцент,
завідувач кафедри психології
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний
університет імені академіка Степана Дем'янчука»*

В українській психології дослідження самосвідомості особистості та її структурних утворень пов'язані з іменами таких провідних науковців як І. Д. Бех, М. Й. Боришевський, В. О. Васютинський, С. В. Васьківська, О. Є. Гуменюк, Т. В. Дмитрова, З. С. Карпенко, В. А. Роменець, Т. М. Титаренко, А. В. Фурман, О. В. Шевченко, П. Р. Чамата, Т. М. Яблонська, В. І. Юрченко та ін.

Зокрема, П. Р. Чамата, який започаткував українську психологічну школу з проблем самосвідомості, досліджував образ «Я» в контексті розвитку самосвідомості дитини. І. Д. Бех обґрунтовував ідею про роль середньої та вищої школи у формуванні позитивної «Я-концепції» молодого покоління. З. С. Карпенко досліджувала апріорне або ноуменальне «Я»; В. А. Роменець, В. І. Юрченко обґрунтовували «Я-вчинок», О. Є. Гуменюк, А. В. Фурман – самотворення позитивно-гармонійної «Я-концепції» в інноваційному освітньому процесі тощо.